A brit Foreign Office feljegyzése Németország egységéről*

1948. május 14.

(...) Véleményem szerint egy egységes Németország sokkal nagyobb veszélyt jelentene a békére nézve, mint egy megosztott, mégpedig a következő okokból:

1. Törvényszerű, hogy Oroszország nagy veszélyként tekint az egyesített Németországra. Hiszen attól kell majd tartania, hogy ezt az országot idegen hatalmak ellenőrzik, és az oroszok számára minden nem kommunista hatalom ellenséges. Ebből adódóan szükségszerű, hogy Oroszországnak meg kell kísérelnie a teljes Németországot ellenőrzése alatt tartani vagy szövetségre lépni azzal.

2. Amennyiben Oroszország Németország egészét ellenőrzi, meghatározhatja annak politikáját, vagy ha pusztán a szövetségesévé válik, állandóan megkísérli majd a német terjeszkedés irányát nyugat felé irányítani. Oroszország és Németország együttesen halálos veszélyt jelenthet a nyugati világ számára, s az oroszokkal kapcsolatos problémáink összehasonlíthatatlanul nagyobbakká válhatnak, mint amilyenek már most is.

3. Véleményem szerint a nyugati hatalmaknak nincsenek meg a megfelelő eszközeik ahhoz, hogy egy 62 milliós vagy még több lakosú egyesült Németországot megfelelően ellenőrizzenek vagy befolyásuk alá vessék, a két világháború közötti korszak ezt megmutatta. Erre csak az oroszok képesek, a kommunista párt és a rendőrállam módszereivel.

4. A nyugattal szövetségben álló, egyesült és nem kommunista Németország az első adandó alkalommal küzdeni fog azért, hogy visszanyerje elveszített keleti területeit. A nyugati hatalmak nem nézhetik majd tétlenül, hogy ezt a Németországot hogyan semmisítik meg, és hogyan kerül Oroszország uralma alá. Az egyesített Németország mint szövetséges tehát rendkívül veszélyes teher lenne számunkra.

5. Nézetem szerint az egyesült, nem kommunista Németország akkor is kísérletet fog tenni arra, hogy az Oroszországgal való szövetsége fenyegetésével gyakoroljon nyomást ránk, ha történetesen velünk áll szövetségben és amennyiben a hármas pontban leírtak bekövetkeznek, ezt aligha tudjuk majd megakadályozni.

6. A 40 milliós Nyugat-Németország, oroszoktól rettegő lakossága ellenben a nyugati hatalmakkal való együttműködésre és védelmére utalt (egyébként tisztában kellene lennünk azzal, hogy az országot újra föl kell fegyvereznünk),[1] és teljességgel függ tőlük a nyersanyagok, az élelmezés és a felvevőpiac tekintetében is. Annak veszélye, hogy Nyugat-Németország megtámadja Kelet-Németországot, sokkal kisebb annál, hogy egy egyesített Németország megtámadja Lengyelországot. Röviden: sokkal inkább kezünkben tudnánk tartani, és kevésbé jelentene veszélyt Franciaországra nézve.

7. Mindenesetre teljesen egyértelmű, hogy nem létezhet egyesült Németország. Sem mi, sem az oroszok nem engedhetjük meg, hogy a másik hatalom egyedül uralja Németországot, és az is világos – ahogyan az elmúlt három év mutatta –, hogy nem tudunk megegyezni a közös ellenőrzésben sem. Tekintettel az Oroszországban uralkodó ideológiára nyilvánvaló, hogy aligha lehetett másra számítani, de az is egyértelmű, hogy meg kellett tennünk az együttműködés kísérletét.

(...) Az oroszok azt teszik saját övezetükben, amit csak akarnak, még ha lesz is német

* Steininger: *Deutsche Geschichte* 1945–1961. 303–304.

1. Ezt a mondatot az eredetiben áthúzták.

kormány. Feltételezem, csak arra várnak, hogy elsőként mi állítsunk német kormányt a nyugati zónákban, mégpedig két okból. Ekkor ugyanis az általuk uralt népek előtt minket tehetnek felelőssé azért, hogy újjáépítjük Németországot és ezáltal újra megteremtjük a német veszélyt, a németek előtt pedig országuk kettészakításáért. A franciáknak csak egy kérdést kell mérlegelniük: vajon egy „balkanizált" és emiatt gyengébb Nyugat-Németország nyit-e nagyobb lehetőségeket az oroszok előtt ahhoz, hogy ellenünk intrikáljanak, vagy az egyesült és virágzó Nyugat-Németország. A válasz a napnál világosabb. A nyugati hatalmaknak, saját biztonságuk érdeke is azt diktálja, hogy bizonyos mértékig támogassák anyagilag Nyugat-Németország jólétét és egységét. Ha az orosz kérdés összetevőjét mérlegeljük, belátjuk, hogy olyan „biztosítási előleg" ez, melyet mindenképp érdemes megfizetni.